

MAROJE KURAJICA, MAJSTOR TONA I SIGNALIZACIJE NA DUBROVAČKIM LJETNIM IGRAMA

Prkosimo vjetru, ali se ne igramo sa strujom po kiši

Ljudi misle da su mikrofoni svemogućí, ali nisu. Oni 'kupe' i govor i svu buku oko pa su pozicija zvučnika i prostor igre zbog mikrofonije važni, poručuje sugovornik

PIŠE: BRUNO LUCIĆ

Malo tko predstave, koncerte i izvedbe na Dubrovačkim ljetnim igrama u tehničkom smislu zna u dušu kao majstor tona i signalizacije Maroje Kurajica. Na Igrama je počeo raditi već kao student prije desetak i više godina. Radno vrijeme je klizno, nedavno je ujutro bio na demontaži tehnikalijske oko "Krvave svadbe", a navečer je na Gracu montirao razglas i ozvučenje za gostujuću predstavu "Genijalna prijateljica". Ujutro se uglavnom rade transporti i pripreme opreme, tu im pomažu studenti, a navečer je posao za kolege iz drugih gradova. Svako, nastoje izbjeći sunce.

Meteorologija izaziva stres

Maroju su svježi dojmovi iz 73. festivalskog ljeta. Drugi dio "Krvave svadbe" u masliniku bio je dosta kompliciran u pogledu ozvučenja.

- Dovoljno je malo vjetera i već šušta lišće, ne čuje se ništa. Akustički je to mrtav prostor, pa smo glumce opremili bubicama, njih 14 sve skupa. Svako popodne oko 6 išli bismo tamo to sve pripremiti, imali smo samo 5 minuta za pripremiti sve bubice između dva dijela predstave kolega Zoran Vrabec i ja. Lokrum je izazovan, ali kad završite sve ipak vas nagradi, priča sugovornik.

Naglašava kako je suradnja s redateljem vrlo važna, ali je isto tako ključno da se u startu ne napravi konceptualna greška jer je kasnije tehnički jako teško ispraviti.

- Ljudi misle da su mikrofoni svemogućí, ali nisu. Oni 'kupe' i govor i svu buku oko pa su pozicija zvučnika i prostor igre zbog mikrofonije važni. Kad nas redatelj u tom pogledu poslušaju, svi uštedimo dosta vremena i živaca, ističe Maroje.

Najstresnije situaci-

Maroje je već tijekom studentskih dana počeo raditi na Igrama

BOŽO RADIĆ/CROPIX

Tehničar u festivalskom skladištu

Svaka predstava je priča za sebe

Dosta ih rastegnu i izvedbe na više lokacija u isto vrijeme, to zaokupi dosta ljudi i opreme.

- Svaka predstava je priča za sebe. Zahtjevno je raditi i na Gracu. Plesne predstave su nešto lakše, a dramska produkcija ovisi o vjetru, morate sve ozvučiti da bi imalo smisla. Najvažnije je krenuti s pripremom jako rano i ne napraviti konceptualne greške u startu. Knežev dvor je akustički dosta živ, ali nije za dramske produkcije. Gala koncerte ispred crkve sv. Vlahu rade nam vanjski suradnici, no na buku ne možete utjecati, čuje se zveckanje pjata i čaša, glazba, buka klima uređaja... Mikrofoni sve to pokupi i treba se tome prilagoditi, komentira Maroje.

je donosi vremenska prognoza.

- Kad najave kišu, to znači da ste uru vremena ranije na terenu. Obično je tu kraj kolovoza puno veći problem nego sredina

sedmog ili osmog mjeseca. Štete na opremi nekad bude, no uređaji koje imamo su profesionalni, dosta trpe vremenske uvjete. Ipak, kako smo stalno uz more, tu je sol, vjetar i prašina pa

kad Festival završi, imamo još sigurno 45 dana čišćenja, sređivanja, popravaka i servisa opreme. Ako je neki dio opreme izložen suncu, on lako dosegne 60, 70 stupnjeva, otkriva Maroje te nastavlja:

- Prije par godina smo potpuno pokisli na kami-onu, radeći na produkciji baleta u dvorani u Gospi-nom polju u sklopu Dubrovačkog zimskog festivala. Međutim, nije bilo štete, sve smo servisirali, očistili, uredili... Ali, za kompliciraniju produkciju treba sve skladištiti kako treba, navodi djelatnik Igara.

Ove godine se na premijeri glazbeno-scenskog djela "Čudesne šume" dogodio prekid zbog kiše.

- Ako kiša natopi energetske kabele, izvedba se mora prekinuti bez nade za nastavkom. Treba osigurati sigurnost publike, izvođača i djelatnika. Struja nije nešto čime se po kiši treba igrati, a ljeti uglavnom bude 'potop' kad padne kiša i to s tim kabelima nije baš 'lijepa' kombinacija. Ako padne par kapi, treba ponovno sve prikopčati i testirati, za dvadesetak minuta sve se može riješiti. Pola ure prije početka "Kr-

vave svadbe" upravo se to dogodilo, ali sve smo riješili, ističe Maroje.

Prva dramska premijera, "Ljubovnici", na novoj lokaciji u Svetom Jakovu prošla je bez iznenađenja jer pripreme traju mjesecima. Glavnina planova zacrtana se do lipnja, odrade se snimci i izračuni, a i uvjetni na terenu su bili dobri, imali su tišinu i prostor za skladištenje opreme.

- Menadžment ljudi i opreme je jako kompliciran za cijeli Festival, dosta je sve zbijeno, nema mjesta za logističke pogreške, to mora biti tip-top da bi igre dobro prošle. Naravno, iz godine u godinu je to sve veći problem, a već od ožujka radimo na tome da znamo za svaki kabel, reflektor, mikrofoni, reflektor, zvučnik... Sve dođe s iskustvom, znate što sve treba ostaviti u rezervi, govori Maroje.

Zima nosi svoje izazove

Situacija da je oprema zakazala tijekom izvedbe bilo je jako malo.

- Dosta toga se prevenera redovnim servisima, pripremom i čišćenjima, a tu su i probe. Najdraže

nam je raditi premijere jer imate dvadesetak dana za sve posložiti, testirati. Najteže je raditi neki off program za koji možda imate jedan dan i često samo jednu probu iako i ona često izostane. Za nas tehničare onda postoji rizik da će se nešto pokvariti ili da ćemo nešto zaboraviti, priča Maroje.

U stresnim situacijama nastoji ostati pribran.

- Treba zadržati 'hladnu glavu', imamo spremne različite scenarije. Naravno da nikad ne bude onako kako smo se dogovorili, ali trudimo se da bude što bliže! (smijeh) Publika će rijetko vidjeti da se nešto dogodilo i to je ono što je najvažnije. Jednom kad se naučite nositi sa stresom, ide to, poručuje.

Pomaže Maroje kolegi Marku Mijatoviću, a bavi se i videom, ljeti im pomažu studenti i vanjski suradnici. Dvije trećine programa i sam uspije popratiti, a uvijek posebno prati tehnički aspekt. Radio je i oko "Hamleta" video opremu i režiju, ali ga nije stigao pogledati, što mu je žao. Uvijek pomažu kolegama koji dođu iz drugih kazališta. Sati sna tijekom trajanja Festivala sitno se broje, ali zatim stiže utiha.

- Oko 15. rujna možemo malo predahnuti, ali ne dugo, već 1. studenom krećemo s planiranjem Zimskog festivala. U listopadu se malo odmorimo, brzo dode prosinac i do sredine siječnja radimo oko DZF-a. U veljači je godišnji odmor, a već ste u ožujku debelo zagazili u pripreme, priča Maroje koji se vremena korone sjeća kao posebno stresnog.

- Zima nosi neke svoje izazove, više se koncentriramo na unutrašnje prostore, radimo dva velika koncerta u Valamaru, cabrio bus, a na Igrama nekad imamo dvije probe i dvije izvedbe u isto vrijeme, uspoređuje Maroje.

- Volim moj posao, stalno se nešto mijenja, izbalansirana je kombinacija terenskog i uredskog posla. Prvih 10 dana je stvarno fizički naporan, ali brzo se naviknete, izgubite koje kilo ljeti i to je to, kaže Maroje koji priznaje da je zbog vlastite nepažnje znalo biti i ozljeda, ali ništa ozbiljno.

U slobodno vrijeme vjetar koristi za jedrenje, a na poslu pak tehnički prkosi vjetru i kakofoniji, s poslom i kolegama u šali i harmoniji.